

E.M.B.A.-ringexpeditie Senegal.

Jan Nap

Van 3 t/m 17 december j.l. was ik in de gelegenheid deel te nemen aan de E.M.B.A.-ringexpeditie naar Senegal.

E.M.B.A. (European Migrant Birds in Africa) is een nieuwe Britse organisatie, die zich richt op het onderzoek naar biotoopeisen, voedsel, trekpatronen en -bewegingen van Europese vogels in Afrika.

In de periode van december 1990 - april 1991 startte men een eerste ringproject in het "Parc National des Oiseaux du Djoudj" in de delta van de Senegalrivier in Noord-Senegal.

Ruim 19.000 vogels van 107 soorten werden geringd, waaronder 1349 Rietzangers, 2179 Kleine Karekieten, 1821 Tjiftjaffen en 10.016 Oeverzwaluwen. De eerste winter leverde ook veel Europese terugmeldingen op.

Tot 1989 waren er 72 terugmeldingen van trekvogels tussen Groot-Brittannië en Senegal. Na één jaar veldwerk in Senegal was dit aantal met 212 toegenomen. Ook enkele Nederlandse ringers hebben reden om blij te zijn. Drie Oeverzwaluwen en een Zwarte Stern met een Nederlandse ring werden in Senegal gevangen.

In het seizoen 1991-'92 begon het vangseizoen op 8 oktober en het ringwerk zal doorgaan tot eind april.

Iedere veertien dagen vindt aflossing van de vrijwillige medewerkers plaats. Het ringkamp biedt ruimte aan circa 20 vrijwilligers. Als de weersomstandigheden dat toelaten (in mijn periode hadden we drie dagen te kampen met te veel wind, terwijl we een paar keer vroeg moesten stoppen als gevolg van wind en/of zandstorm) wordt er dagelijks met drie ploegen geringd. Een vierde ploeg van niet-ringers was verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal transect-tellingen.

In 'mijn' periode werden in totaal rond 1900 vogels geringd. De hoofdmoot bestond uit Rietzangers, Tjiftjaffen en Baardgrasmussen. Ringen in een dergelijk gebied levert uiteraard dagelijks hoogtepunten op, zoals Isabelklauwier, Kuifkoekoek, Groene en Kleine Bijeneter, Bergfluit, Ralreiger en Vorkstaartplevieren. Een soort, die we vrijwel dagelijks vingen was het Wouwaapje. Kleine Karekieten (en de vrijwel identieke Afrikaanse Karekiet) werden in kleine aantallen geringd. Mijn stille hoop, dat er ook Nederlandse Karekieten zouden worden gevangen, werd helaas niet vervuld. Ook in het begin van het seizoen werden er geen Nederlandse Karekieten aangetroffen. Wel vingen wij in december een Belgische Kleine Karekiet, dus er blijft wel reden om te hopen.

Veel aandacht werd besteed aan het opsporen en stimuleren van slaappleatsen. In de voorgaande winter werden veel Oeverzwaluwen op slaappleatsen gevangen. In november 1991 ving men op één avond rond 700 Gele Kwikstaarten (continentale en Iberische vorm). Tijdens mijn verblijf speelden de ringactiviteiten zich vrijwel uitsluitend in de morgenuren af bij gebrek aan slaaptrek.

De vogels werden geringd met Franse ringen. Senegal was vroeger een Franse kolonie, als gevolg waarvan er ook op het gebied van natuurbescherming en -studie nog regelmatig contacten met Frankrijk bestaan. Een Parijse ring in het komende seizoen mag dus best reden zijn voor een sneller kloppend ringershart.

Als self-made ringer was ik bijzonder onder de indruk van het kwalitatief hoge peil van de Britse ringers. Het werken in ringgroepen en op vogelobservatoria is in Engeland gemeengoed.

Het komt de kwaliteit en de ervaring duidelijk ten goede.

Ook onze ringers (en uiteraard het ringonderzoek) zouden gebaat zijn met goede structurele mogelijkheden voor het opleiden en bijscholen.

De organisatie van het ringkamp dwong ook respect af. Een ringkamp gedurende zeven maanden, veertig km. van de bewoonde wereld, compleet met huisvesting (in tenten), voeding, transport etc. is geen geringe opgave.

Hoogstwaarschijnlijk zal E.M.B.A. ook in het winterseizoen 1992/'93 actief zijn in Senegal. Daarnaast kijkt men uit naar andere overwinteringsplaatsen van Europese trekvogels in Afrika.

Belangstellenden voor deelname aan het E.M.B.A.-werk kunnen zich in verbinding stellen met:

Stephen Rumsey, Ebbgate House, 2 Swan Lane, Londen EC4R 3TS.
Engeland. Tel. 071 - 6232323.

